

Wandelen Oostvaardersplassen bij Lelystad, Flevoland

[Foto: Vogelkijkhut op route Zeearend in De Driehoek]

Start: Lelystad, Buitencentrum Oostvaardersplassen, Kitsweg 1, 8218 AA Lelystad, <https://www.staatsbosbeheer.nl/Natuurgebieden/oostvaardersplassen/Buitencentrum> en www.NPNieuwland.nl

Lijn/lus: Luswandeling

Afstand: 18,4 km (inclusief vogelhut Schollebaar 21,4 km)

Markering: Gekleurde bordjes met wandelaar/pijl

Horeca: Bij start-/eindpunt Buitencentrum Oostvaardersplassen

Kinderroutes: Vanaf het Buitencentrum starten kinderroutes, o.a. het Weidepad (2,3 km), het Moeraspad (3,3 km), 't Lange Pad (5,2 km) en de Zeearendroute (3,5 km).

OV: Het gebied is lastig met het OV bereikbaar. Vanaf dichtstbijzijnde bushalte (Boterbloemhof) is het een uur lopen tot aansluiting wandelroute. Alternatief: met de OV-fiets vanaf station Lelystad (8,5 km).

Honden: Niet toegestaan.

Wintersluiting: In de winter is De Driehoek (Zeearendroute) gesloten.

Info gebied/afsluiting paden: Staatsbosbeheer

DE ROUTE IN HET KORT

De Oostvaardersplassen bij Lelystad, onderdeel van Nationaal Park Nieuw Land, zijn een wonderschoon moerasgebied – drassig land dat vijftig jaar geleden werd gewonnen op zee. Het gebied kent z'n eigen Big Five: en de kans ze tegen te komen is groot. Er leven twee kudde konikpaarden, zestig volwassen vossen, tweehonderd heckrunderen, reeën en grote groepen edelherten die je ziet grazen, zwemmen tussen de rietlanden of, in september, hoort burlen. Het paradepaardje van de Oostvaardersplassen is de zeearend. Met wat geluk zie je de 'vliegende deur' boven de rietvelden zweven, jagend op snoeken en jonge vogels. Ook mooi, de bloeiende moerasandijvie in mei.

ROUTEBSCHRIJVING

A t/m Z verwijst naar het punt op de route waar je je bevindt. Zie hiervoor de ANWB-wandelgids.

1 t/m 100 verwijst naar een 'weetje' – zie onderaan de routebeschrijving.

LA = linksaf; RA = rechtsaf; RD = rechtdoor; ri = richting.

A/START = Langs zijkant Buitencentrum **[1]** LA bruggetje over. Je passeert observatiehut De Blauwborst.

B = Einde pad RA ri Schollebaar en Zeearendroute **[2]**, betonpad, wordt verderop graspad. Na 70m LA Zeearendroute door natuurgebiedje De Driehoek **[3]**.
(Tijdens wintersluiting is De Driehoek niet toegankelijk, volg dan RD ri Schollebaar)

*Optioneel: na rondje Zeearend LA voor hut Schollebaar (heen en weertje, **[4]**).*

Keer terug via dezelfde route. Op splitsing met handwijzer Schollebaar RD, verderop volg paarse route, onder het spoor door. Volg paars, over topje Kleine Praambult. Je komt uit op de weg (Praamweg).

C = Steek de Praamweg over. Sla RA, pad langs plassen. Dit is het Oostvaardersveld **[5]**. Verderop over soort dijkje. Na waterpartij volg breed graspad door rommelig bos **[6]**. Einde graspad hek door en LA route vervolgen.

(Optioneel: na 150 m afslag naar kijkhut De Krakeend).

Circa 350 m na hut negeer pad naar links en vervolg RD, graspad. Na 50 m op splitsing LA. Na 70 m RA houten brug over. Pad komt via hek uit op Knardijk.

D = Steek Knardijk over en sla RA, klinkerweg. Na ruim 250m sla LA dijk af en volg fietspad Stadsbossen Lelystad/Hollandse Hout **[7]** in. Einde pad hek/veerooster door. RD weg (Torenvalkweg) oversteken en karrenspoor langs fietspad volgen. Spoor onderdoor en RD, klinkerpad. Eind klinkerpad rechts aanhouden, blauw vierkantje op paal. Op splitsing RD. Na bijna 300 m pad kruist een greppel. Sla aan overzijde LA en volg nu rode route, door het gras richting picknickbank.

E = Even vóór picknickbank scherp rechtsom voor de Wielewaalroute (5 km, **[8]**). *(Terug naar het Buitencentrum? Ga dan bij de picknickbank RD de dijk op; aan overzijde dijk LA en keer via het fietspad terug naar het Buitencentrum).*

Volg alsmaar de rode bordjes van de Wielwaalroute. Het kan er rommelig en blubberig zijn (aanleg slenk). Je komt weer uit bij de picknickbank. Ga RD de dijk op. Aan overzijde dijk LA en keer via het fietspad terug naar het Buitencentrum.

+

WEETJES

(1) Nieuw nest?

Eerst-een-bakkie-wandelaars strijken neer op het fijne terras van het Buitencentrum. Vanaf het kraaiennest één hoog is het uitzicht over de rietvelden het mooist. In de shop is van alles te koop, van kaarten en kristallen tot paraplu's en pindasnoeren voor de vogeltjes. Maar verwacht geen aas om de zeearend te lokken. Het dier laat zich niets voorschrijven. Of hij na de laatste storm weer een nieuw nest bouwt? Geen boswachter die het met zekerheid durft te zeggen.

(2) Na eeuwen terug: de zeearend

Als je hem ziet, dan weet je het zeker, want de zeearend vliegt niet, die 'flaneert door het ruim'. Altijd gefocust om een prooi te grijpen. Ganzen, karpers, eenden - er moet wel wat stevigs in het zeven kilo zware dier met een spanwijdte van wel tweeënhalve meter. In 2006 bouwde de zeearend een nest in de Oostvaardersplassen. Het haalde de kranten, na eeuwen terug in Nederland - de 'vliegende deur' wilde iedereen zien. Alle paartjes die in Nederland broeden (8-10) zijn nakomelingen van dit eerste stel. Eind 2019 signaleerden boswachters opnieuw een nest in de Oostvaardersplassen. Het wachten is op de jonkies.

(3) Houdt afstand!

In de Driehoek graast een groep wilde paarden. Dat doen ze nogal gretig. Vandaar dat de jonge bomen en struiken binnen rasters en boomkorven staan. Het kan er heftig aan toe gaan bij de paarden. De merries beschermen hun veulens, de hengsten vechten regelmatig om te bepalen wie het hoogst in rang is of wie er voor

het nageslacht mag zorgen. Houdt afstand, niet voeren! Je verliest het namelijk altijd van deze aanvoerder op de Big Five-lijst.

The Big Five

De Oostvaardersplassen heeft zijn eigen Big Five: konikpaard, vos, heckrund, edelhert, ree. De kans ze tegen te komen is groot. Er leven twee kudde konikpaarden, zestig volwassen vossen, tweehonderd heckrunderen, veel reeën en grote groepen edelherten in roedels van soms wel honderd dieren. Het burlen en de gevechten van de mannetjes vormen eind zomer een indrukwekkend spektakel. Nieuwkomers zijn de otter en de bever. En misschien de wolf in de toekomst? Hij is welkom, maar de obstakels (wegen en meren) om de Oostvaarders te bereiken zijn nog te groot.

(4) Tussen het riet

Is hut Zeearend gesloten, dan is er altijd nog hut Schollebaar. Het graspad erheen veert onder je schoenen. Langs de randen schermen van manshoog riet. Niemand die de wandelaar hoort. Maar de wandelaar hoort van alles. Geritsel, een plons, roffelende hoeven, verschrikte vogels, heel veel vogels. In de winter vooral de grauwe gans, 25.000 stuks. Dan eet hij zich vol met riet. Z'n poep belandt in het water dat een voedzame soep wordt waarmee vissen zich vol eten. Die vormen zo weer lekkere maaltjes voor allerlei vogels.

(5) Pingpongbal gespot in Oostvaardersveld

In het Oostvaardersveld wandel je langs plassen waarin eenden en ganzen baantjes trekken. Ook ijsvogels en visarenden worden er gespot, heel soms zelfs een lepelaar. Is het piepklein, met een knalgele hanekam en kwettert 't kort en fel en hoog? Dan heb je het goudhaantje in het vizier. De struiken net voor de waterplas zijn een van de favoriete plekken van de 'gevederde pingpongbal'.

(6) Mooi dood | Oostvaardersbos

Als er bossen bestaan waar elven en kabouters wonen, dan is dit zo'n bos. Met mos op de wortels, op de stammen, op de vermoeide takken waar zwermen vinkjes als bladeren uit neerdwarrelen. De populieren - de pionierbomen van de Oostvaardersplassen - zijn na vijftig jaar op. Maar tussen de aftakelende bomen ontstaat weer genoeg nieuw leven.

(7) Gezonde mix in Hollandse Hout

Het Hollandse Hout is elf jaar eerder drooggevallen dan de rest van de Oostvaardersplassen. Een volwassen bos is het, met stevige bomen. Populieren, kersen, wilgen, elzen, eiken, lindes en beuken. Het is een multifunctioneel bos, waarin ook bomen worden gekapt voor de verkoop. De gekapte bomen worden vervangen, en dan niet één soort op een kluitje, maar een gezonde mix. Zeshonderd

voetbalvelden nieuwe aanplant nog te gaan. De bomen met blauwe stippen mogen blijven, dat zijn 'toekomstbomen'.

Met wat fantasie

Het wrak dat in de Hollandse Hout uit de bodem te voorschijn kwam, is snel weer onder de aarde teruggestopt - de beste manier om het te conserveren. Het onzichtbare schip dateert van de 17e eeuw. Het was op weg naar Amsterdam met een lading vers water, maar de haven werd nooit gehaald. Door storm of ondiepte leed het schipbreuk. En nu ligt het hier, tussen nog veel meer wrakken. Zes eeuwen Zuiderzeevaart onder de grasmatten. Dit wrak lag zo dicht onder het oppervlak dat een boswachter er zijn banden op lek reed.

(8) Het dudeljoën van de wielewaal

Een wielewaal zien is een hele kunst, hem horen is eenvoudiger. Hoog in de boomtoppen zit hij te dudeljoën. En kijkt hij uit over zijn domein. Er is een slenk (brede geul) aangelegd, bedoeld om nieuw leven aan te trekken. De verwachtingen zijn hoog, want graaf in de Oostvaardersplassen een gat in de grond, vul die met water en voor je het weet schiet er van alles op uit de bodem en heb je dodaars, ijsvogeltjes en zelfs bevers gelokt, weten de beheerders. Twee kilometer lang bij maximaal vijftig meter breed zal de slenk worden. Natuur op maat. Mooi in mei, als de moerasandijvie bloeit.

++

Deze wandeling komt uit de ANWB wandelgids | 52 wandelroutes in Nederland.

*Routes en teksten: Nanda Raaphorst, www.nandaraaphorst.nl,
nraaphorst1961@gmail.com*